

Den næste sag på dagsordenen var:

**2) Forhandling om redegørelse nr. R 4:
Miljø- og energiministerens redegørelse af
22. november 1995 om kulturmiljøområdet.**

Forhandling

Lotte Henriksen (S):

De fleste danskeres daglige liv finder sted i beboelseskomplekser, daginstitutioner, kontormiljøer og indkøbscentre og på motorveje og parkeringspladser. Det er alle områder, der er opstået ved industrialiseringens og teknologiens fremdrift i det danske samfund.

Ønsket om effektivitet har medført standardløsninger, der har afløst lokale byggeskikke og ændret vores kulturlandskab. Men mange steder findes stadig det kulturmiljø, der er en vigtig del af vores selvopfattelse som danskere, og som i høj grad adskiller os fra f.eks. amerikanere, der jo kun har en 200 år gammel historie, når indianerne glemmes, hvad de jo ofte gør.

Vores omgivelser med markskel, stendysser, hegn, landsbyer og kirker er en del af det kulturmiljø, vi må bevare for også at kunne give de næste generationer en forståelse af vores kulturarv.

Beskyttelsen af kulturlandskabet og bevarelsen af herregårdene og af gamle bygninger i by og på land er nødvendig ikke kun for vores egen skyld, men også for at det fortsat skal være interessant at komme rejsende hertil som turist eller andet. Derfor skal vi fortsat udvikle vores samfund, så vi ikke danner museumslandskaber, men levende omgivelser og levende byer og huse, der bebos og ikke ender som museer.

Bygningsbevaringsområdet rummer også samfundsmæssige muligheder, hvad angår beskæftigelse, uddannelse og eksport, for istandsættelse af gamle bygninger kræver god håndværksmæssig erfaring. Der er mange af de ældre bygningshåndværkere, der har disse kvalifikationer. Folk, der måske er skubbet ud af arbejdsmarkedet, vil kunne videreformidle deres kundskaber og eventuelt inddrages i uddannelsesprojekter på tekniske skoler eller i AMU-regi. Derfor ville det være oplagt, at Miljøministeriet og henholdsvis Arbejdsministeriet og Undervisningsministeriet nu tager initiativ til et samarbejde om disse uddannelsesprojekter og måske hjælper med at sætte dem i gang.

Bygningsbevaring har et stort indhold af genbrug, anvendelse af naturgivne ressourcer og

kvalitet, som også yngre kunne have stor gavn af.

Der eksisterer allerede i dag erfaring med brug af traditionelle håndværks- og restaureringsmetoder, byggeskik og byggematerialer, som er samlet på Rådvals-Centeret. Hidtil har man på centret hovedsagelig koncentreret sig om vidensindsamling med henblik på videreformidling. Det økonomiske tilskud giver heller ikke mulighed for så meget andet. Men derfor ville det være oplagt at tage udgangspunkt i de erfaringer, der på centret er gjort med bl.a. efteruddannelsesstilbud m.v., når nye og ikke mindst flere uddannelsesstiltag skal sættes i gang. Det ville være fint, om også flere private håndværksvirksomheder ville engagere sig i dette initiativ med udgangspunkt i Rådvals-Centeret.

Hele kulturmiljøredegørelsen er præget af ønsket om et stort folkeligt engagement og indflydelse på kulturmiljøområdet. Det kommer bl.a. til udtryk i forslaget om at etablere regionale, faglige kulturmiljøråd, der kan bistå såvel befolkning som myndigheder i vurderinger, der vedrører kulturmiljøet.

I Socialdemokratiet finder vi, at det er en god idé. Måske kunne det udvikle sig til et samarbejde mellem kommuner, turistforeninger, lokalhistoriske arkiver, museer og mange andre. Det skaber sammen med den øvrige intensivering af folkeoplysningen om kulturhistorien et bredere grundlag for en folkelig inddragelse og debat og større interesse for kulturbevaringen. Med 300.000 bevaringsværdige bygninger i Danmark har vi meget at tage fat i, og vi har behov for en vidensindsamling og folkelig debat for at fremme planlægningsindsatsen for bevaringsarbejdet i kommunerne og for at nå frem til den bevaringsindsats, vi ønsker, og som er økonomisk mulig.

Til støtte for den kommunale planlægning har det været en god idé med udgivelsen af de 46 kommuneatlas, men interessen og efterspørgslen er tilsyneladende langt større, end Skov- og Naturstyrelsen økonomisk kan efterleve. Derfor må det være en overvejelse værd, om det alene er kommuner, der har udarbejdet kommuneatlas, der kan kvalificere sig til oprettelsen af lokale fonde, eller om de bevarende lokalplaner og byplaner, der er udarbejdet i kommunalt regi, lige så vel kunne danne grundlag for en lokal fond. Ellers vil det være mange årtier, inden bare halvdelen af landet har fået etableret lokale fonde, der jo næsten er en forudsætning for, at vi